

Ruimtelijk advies conceptaanvraag Amsterdams Museum

10 november 2020

Kalverstraat 92 (Z2020-..... tekeningen dd 27 oktober 2020)

Niet akkoord/aanpassen plan: Toevoegen zaal hoek Nieuwezijds Voorburgwal/Sint Luciënsteeg

Inleiding

Op 15 juli en 2 september is het ontwerp voor de vernieuwing van het Amsterdam Museum behandeld in de subcommissie Integrale Ruimtelijke Kwaliteit (SIRK). Het advies van de SIRK vormt de basis waarop het team Centrum van R&D haar advisering op kan bouwen. Beoordeeld worden nu *alleen* de hoofdlijnen van het ontwerp voor het nieuwe bouwvolume aan de hoek Nieuwezijds Voorburgwal/ Sint Luciënsteeg en het bouwvolume aan de Jongensgalerijen alleen op de ruimtelijke inpassing van het bouwvolume. Overige eventuele strijdigheden zijn niet meegenomen. Op de wijzigingen van de andere bouwdelen binnen het complex wordt op het moment geadviseerd dat een aangepast ontwerp voorligt.

Het advies van SIRK op deze bouwdelen luidt als volgt:

[...] De commissie is onverminderd positief over de hoofduitgangspunten van het plan, die voorzien in een bruikbaar en voor iedereen toegankelijk museum dat weer vijftig jaar meekan.

[...]

Sint Luciënsteeg en Jongensgalerij

De uitwerking van de volumes op de hoek van de Nieuwezijds Voorburgwal en aan de Sint Luciënsteeg is onnodig resoluut gematerialiseerd en vormgegeven. De commissie adviseert het ontwerp meer dienstbaar te maken aan het historisch gegroeide ensemble. Waarschijnlijk leidt een meer op de omgeving afgestemde architectuur tot een harmonieuzer resultaat. Er lijkt op voorhand bovendien geen aanleiding om bouwhistorisch 'hoog' gewaarde gevels en delen van structuren op deze plek in het complex af te breken en door nieuwbouw te vervangen. De voorgestelde zalen kunnen ook worden ingepast met behoud van de hoog gewaardeerde geveldelen.

De uitwerking van de nieuwbouw achter de Jongensgalerij is nog onvoldoende voor een aanvraag omgevingsvergunning. Er is een nadere onderbouwing nodig dat het nieuwe volume in bouwmassa en doorsnede leidt tot goede aansluiting, zowel op de galerij als de buurpanden. Dit bouwdeel zal ook zichtbaar zijn vanaf het voorpleintje van het museum aan de Luciënsteeg.

Ook de architectonische uitwerking van de zij- en achtergevel verdient om die reden extra aandacht.

Feiten

- Het gebouwen complex van het Amsterdam Museum rondom Kalverstraat 92 bevindt zich in een gebied waar het bestemmingsplan 'Postcodegebied 1012' van kracht is.
- Het complex is voorzien van de bestemming 'Gemengd – 2', het deel aan de Jongenspoort bij de Kalverstraat is bestemd tot 'Gemengd-2.4';
- Alle gebouwgedeelten zijn voorzien van de 'specifieke bouwaanduiding – orde 1';
- Het gebouw bevindt zich in het deel van de binnenstad dat is aangewezen tot rijksbeschermd stadsgezicht en de bufferzone van het UNESCO werelderfgoed;
- Voor gebouwen met de bouwaanduiding orde 1 is de bestaande bouw- en goothoogte de maximaal toegestane bouw- en goothoogte;

- Door het vergroten van de bouwvolumes op de twee betreffende locaties wordt de maximaal toegestane bouwhoogte overschreden;
- Het bestemmingplan kent geen afwijkingmogelijkheid voor deze overschrijdingen.

Het ontwerp is sindsdien niet gewijzigd, wel is aanvullende informatie verstrekt.

R&D heeft ruimtelijk bezwaar tegen de voorliggende transformatie van de bouwvolumes aan de hoek Nieuwezijds Voorburgwal /Sint Luciënsteeg en aan de Jongenspoort binnen het gehele complex van het Amsterdam Museum.

Advies

Door de nieuwe volumes vindt een verandering in de typologie van het complex plaats. In de huidige situatie bevindt zich het hoofdvolume aan de binnenkant van het complex en de bijgebouwen aan de buitenkant. Door het toevoegen van de zalen en vergroten van de bouwvolumes aan de rand, wordt deze hiërarchie omgedraaid. De bouwvolumes aan de buitenkant worden ook hoofdvolumes en verstoren de balans met het hoofdvolume aan de binnenkant van het complex.

Doel van het bestemmingsplan is het beschermen van de cultuurhistorische waarde van de bestaande bebouwing. Een dergelijk grote ingreep moet dan voorzichtig en passend vormgegeven worden, zo dat de bestaande stedenbouwkundige structuur niet onevenredig aangetast wordt.

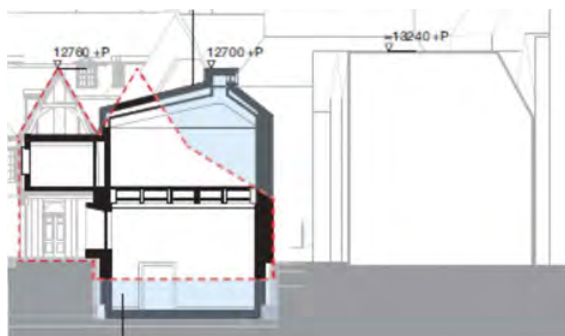
Nieuwezijds Voorburgwal/Sint Luciënsteeg

- In de bestaande situatie bevindt zich op de hoek een bouwelement van gemiddelde bouwhoogte, dat een verbinding vormt van de bouwhoogte aan Nieuwezijds Voorburgwal naar het lagere bouwdeel richting de steeg. Het is een getrapte situatie: "hoog-middel-laag". Het nieuwe ontwerp voorziet in een laag schakel-element, vormgegeven als een blokkendoos met een etalageraam, dat klem zit tussen de hoge bebouwing aan de Nieuwezijds Voorburgwal en het nieuwe volume met de zalen in de steeg met het ritme: "hoog-laag-hoog";
- Dit verbindingselement vormt geen harmonische overgang en is geen verbetering van de ruimtelijke situatie op de hoek;
- Het nieuwe volume met de zalen oogt log. Door de grotendeels blinde en vlakke gevel verschijnt het gebouw als één grote wand langs de smalle steeg (ca. 5m breed);
- Deze schaalvergroting past niet in de bestaande binnenstedelijke structuur;
- De bebouwing aan de overkant van de steeg (Sint Luciensteeg 20-24) heeft een bouwhoogte van ca. 14,00/14,85/13,60 meter. Door het plaatsen van het nieuwe volume met een bouwhoogte van ca. 16.45 meter wordt afbreuk gedaan aan het woon- en leefklimaat van de bewoners in deze panden;
- De omkering van de hiërarchie komt met name tot uiting in de gekozen dakopbouw. In vorm en uitwerking is gekozen voor aansluiting op de panden aan de Nieuwezijds Voorburgwal. De gekozen kapvorm mist echter de fijnheid van de kap waaraan gerefereerd wordt, waardoor deze detoneert in het daklandschap, wat met het oog op de structuur en typologie van het gehele complex niet logisch is;
- Op maaiveldniveau is in de steeg een band met puin aangegeven. Onduidelijk is of hier sprake is van transparante ramen. Blinde gevels hebben een negatief effect op de kwaliteit van het gebied op straatniveau en zijn dus niet wenselijk. Komen transparante openingen niet in het geding met de achterliggende functie?
- Een kritische noot wordt gemaakt over de gevelstenen in de huidige gevel langs de steeg. Deze zouden, bij voorkeur op dezelfde plek, terug moeten komen of elders op een gelijkwaardige plek behouden moeten blijven.

Jongenspoort

- De afstand tot de achtergevels van de panden aan de Sint Luciensteeg 13-21 bedraagt ca. 4,50meter;
- In de bestaande situatie staat hier een tweelaags gebouw dat voorzien is van twee parallelle zadeldaken waarvan de kap aan de Sint Luciensteeg afloopt tot één bouwlaag, die het binnengebied ruimte geeft.
- Het nieuwe volume bestaat uit een hoog gedeelte met een steiler dakvlak aan de overkant van de achtergevels, dat naar de dakopbouw vlakker verloopt richting de Jongensplaats, dus precies omgekeerd;
- Door de toevoeging van het nieuwe volume vindt een onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat van de bewoners op de verdiepingen plaats;
- Net als bij het volume aan de Nieuwezijds Voorburgwal/Sint Luciensteeg wordt door de uitbreiding en vormgeving het daklandschap onevenredig aangetast.

Conclusie

- Door de toevoeging van de nieuwe volumes wordt het daklandschap in onevenredige mate aangetast en afbreuk gedaan aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Ook hebben de volumes een negatief effect op het woon- en leefklimaat van omwonenden;
- Volumetoevoeging is denkbaar, maar het voorgestelde ontwerp is te fors een heeft te veel negatieve gevolgen voor de omgeving.

